

HN HOSPODÁRSKE NOVINY

obsah
rozhoduje

www.hnonline.sk
vydáva MAFRA Slovakia, a. s.
štvrtok 18. augusta 2022, číslo 160, **

Slovalco končí. Šéf firmy pre HN: Môže za to vláda

PRIEMYSEL

Hlinikáreň oznámila odstavenie výroby. V utorok večer o tom rozhodli akcionári Norsk Hydro a Penta. Pece sa ochladia postupne.

Róbert Turza
robert.turza@mafraslovakia.sk

Bratislava – Závod v Žiari nad Hronom patrí medzi legendy nášho priemyslu. Dlhodobý sa oň zaujímali najvyšší predstavitelia štátu. Aj počas posledných dvoch rokov si v jeho centrále intenzívne podávali kľučky mnohí činitelia. Podporu fabriky sľubovali Eduard

Heger, Richard Sulík či Ján Budaj. Boris Kollár aj Milan Krajniak pri spoločnej návšteve závodu zas deklarovali, že pád Slovalca táto vláda nemôže dopustiť.

Kým politici rozprávali, vedenie závodu poukazovalo na jeden dôležitý fakt. A tým je biznis s emisnými povolenkami. Priemysel platí za vypúšťanie skleníkových plynov. Na Slovensku výnosy putujú do envirofónu, do

ktorého biznis každoročne prispieva stovkami miliónov eur. Z balíka Brusel dovoľuje z každých štyroch eur vrátiť energeticky náročným hráčom, ako sú napríklad OFZ či Slovalco, späť jedno euro, teda 25 percent. Problémom však je, že u nás sú to dlhodobé len tri až štyri percentá. Keďže sa na tom nič nezmenilo, Slovalco sa rozhodlo vypnúť výrobu. A nespustiť ju ani budú-

ci rok. Navyše prepustí tristo pracovníkov. Očakáva sa, že ďalšia tisícika ľudí odíde od dodávateľov. „Pôsobíme vo viacerých krajinách Európy. Slovensko má bezkonkurenčne najnižšie kompenzácie. Dva roky počítame sľuby. Nič sa však nezmenilo. Aj zlé rozhodnutie by bolo lepšie ako žiadne,“ uviedol pre HN predseda Predstavenstva Slovalco a predstaviteľ Norsk Hydro Ola Sæter.

Upozornil, že ak by kompetentní dodržali slovo, výrobca hliníka by si bol minulý rok nakúpil energiu a k zastaveniu by nedošlo. Majitelia tvrdia, že nikdy o extra dotáciu na energiu nežiadali. Jediné, čo chcú, je vyrovnať sa zvyšku Európy, aby v prípade zisku alebo aj straty automaticky neboli v horšej pozícii.

Pokračovanie na strane 3 ➔

Našu južnú trať dostala česká firma

Bratislava – Novým železničným dopravcom na trati Bratislava – Košmáro bude Leo Express. Česká spoločnosť by mala začať premávať od 10. decembra 2023 na najbližších deväť rokov. Spomínaná južná trasa dlhodobý bojuje s problémami. Začiatkom júla na nej bolo odrieknutých viacero vlakov. V minulosti už na trati pôsobil súkromník. Keď začala v roku 2012 prevádzkovať dopravu firma RegioJet, ľudia tým zaujali. Zatiaľ čo dovtedy si spoje na kolajniaciach zvolilo 800-tisíc cestujúcich, po nástupe RegioJetu ich počet vzrástol až na štyri milióny. Toľko ľudí „žlté vlaky“ prepravili posledný rok pred pandémiou. (RED)

FOTO: LEO EXPRESS

INVESTÍCIE

Plynové suchoty prajú energii zo slnka. Záujem o ňu vzrástol až desaťnásobne

Bratislava – Už v zime tušil, že energie zdražejú. Podnikateľ zo stredného Slovenska Jozef Husarčík vo februári začal zhŕňať firmu, ktorá mu nainštaluje solárne kolektory. Odvtedy absolvoval byrokratický kolotoč a investíciu za 15-tisíc eur mu sfunkčnili až tento týždeň. Vzhľadom na to, že

elektrina na burzách stojí teraz šesťnásobne viac ako vlni, fotovoltaika sa mu vyplatí. Administratíva ho však od ďalších plánov odrádza. „Mám ideálnu budovu aj v Banskej Bystrici, čo sa týka orientácie strechy. Pohrával som sa s myšlienkou, že aj sem inštalujem panely, po týchto skúse-

nostiach však nie,“ zdôrazňuje pre HN. Tento prípad dokresľuje obraz na trhu. Na jednej strane je veľký záujem o elektrinu zo slnka, na druhej strane montážnici a energetici dopyt nestihnajú uspokojovať. Na západe krajiny za posledné štyri mesiace vzrástol počet inštalovaných zariadení

desaťnásobne. „Ak si teraz u nás objednáte fotovoltiku, tak do deviatich mesiacov sme ju schopní zrealizovať,“ dodáva pre HN expert na obnoviteľné zdroje v Západoslovenskej energetike Marek Tomeš. (MRM)

Viac na strane 9, Plynová...

ZDRAVOTNÍCTVO

Maďarskí lekári výrazne preskočili mzdy našich

Bratislava – Ak sa stretnú dvaja atestovaní lekári, jeden Slovák a druhý Maďar, bude ich zrejme spájať mnoho vecí. No jedno ich po novom výrazne rozdeľuje. Plat. Slovenský doktor zarobí približne dvetisíc eur, jeho maďarský kolega po novom až o tisíciku viac. Sľubované zvýšenie miezd v zdravotníctve u južných suse-

dov môže ešte viac vyprázdniť slovenské nemocnice. „Aj naši lekári sú kontaktovaní s ponukou vyššieho príjmu zo zahraničia,“ potvrdzuje Klára Henclová, šéfkla Nemocnice s poliklinikou Kráľovský Chlmec, neďaleko od maďarských hraníc. (HER)

Viac na strane 2, Na vyššie...

Cena
cena 1,19 EUR /
predplatné 1,032 EUR

Predplatné
tel.: 02 48 238 238, www.hnonline.sk/predplatne
e-mail: predplatne@mafraslovakia.sk

HN ONLINE.SK

mafra slovakia

PIVOVARNÍCTVO

Svetoznámy Carlsberg sa prepadol do straty

Kodaň – Dánska pivovarnícka spoločnosť Carlsberg sa v prvom polroku prepadla do hlboké straty, napriek zvýšeniu objemu predaja a rastu tržieb. Dôvodom sú odpisy v prepočte 1,4 miliardy eur na ruskom, ukrajinskom a stredo európskom trhu. Tretia najväčšia pivovarnícka firma na svete v stredu oznámila, že za prvý polrok zaznamenala čistú stratu 5,28 miliardy dánskych korún, čo je v prepočte takmer 710 miliónov eur, zatiaľ čo v rovnakom období minulého roka vykázala čistý zisk 3,03 miliardy dánskych korún. Pod výsledky sa podpísali odpisy z aktív v Rusku, na Ukrajinu a v krajinách strednej a východnej Európy, ktoré dosiahli 10,4 miliardy korún. Po úprave o mimoriadne položky zaznamenal Carlsberg upravený zisk na úrovni 5,06 miliardy dánskych korún. Oproti prvému polroku minulého roka tak upravený zisk vzrástol o 1,89 miliardy.

Prevádzkový zisk EBITDA, teda zisk pred úrokmi, daňami, odpis-

mi a amortizáciou, dosiahol 8,57 miliardy dánskych korún. Pred rokom to bolo 6,7 miliardy. Tržby sa zvýšili takmer o štvrtinu, keď ich podporil zvýšený objem predaja a priaznivé kurzové vplyvy. Tržby Carlsbergu dosiahli za prvý polrok 35,5 miliardy korún, čo medziročne predstavuje rast o 23,6 percenta, keď objem predaja vzrástol zo 49,4 milióna na 52,6 milióna hektolitrov. Tržby na organickej báze, ktoré nezahŕňajú kurzové vplyvy, zaznamenali rast o 20,7 percenta, pričom za druhý kvartál vzrástli o 18,7 percenta.

Dánsky pivovar Carlsberg ráta so značnými bezhotovostnými odpismi už po oznámení odchodu z ruského trhu na konci marca. Vedenie pivovaru sa tak stalo ďalšou z čoraz dlhšieho zoznamu západných spoločností opúšťajúcich Rusko po jeho invázii na Ukrajinu. Okrem neho sa napríklad rozhodol ukončiť svoje podnikanie v krajine aj holandský pivovar Heineken, aj za cenu odpisov vo výške 400 miliónov eur. (TASR)

INZERČIA

Emitent Družstvo podnikateľov Devín, so sídlom Čsl. tankistov 300/A, 843 53 Bratislava – Záhorská Bystrica, IČO: 00 190 802, zapísaný v OR OS Bratislava I, odd. Dr, vLč, 5/B, podľa § 17 ods. 3 zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov oznamuje, že doslo k premene zaknihovaných cenných papierov emitenta na listinné cenné papiere. Majitelia si ich môžu vyzdvihnúť v lehote od 25.8.2022 do 9.9.2022 v sídle spoločnosti BEST Finance, s.r.o., Hlohého 359/3, 010 01 Žilina, v pracovných dňoch od 9.00 – do 13.00 hod.

MS208315/01

POZVÁNKA – OZNÁMENIE O KONANÍ VALNEHO ZHROMAŽDENIA

Predstavenstvo akciovej spoločnosti SEMAT, a.s., Farárske 6922, 917 01 Trnava zvoľáva

RIADNE VALNE ZHROMAŽDENIE

ktoré sa uskutoční dňa 19.9.2022 o 9.00 hod., v administratívnej budove spoločnosti na adrese: Farárske 6922, 917 01 Trnava. Prezencia akcionárov bude od 8.30 do 8.50 hod.

- Program:**
1. Otvorenie
 2. Voľba orgánov valného zhromaždenia
 3. Schválenie riadnej individuálnej aj konsolidovanej účtovnej závierky a hospodárskych výsledkov za rok 2021, vrátane schválenia spôsobu vysporiadania straty spoločnosti za rok 2021
 4. Výročná správa spoločnosti za rok 2020, schválenie konsolidovanej výročnej správy za rok 2021
 5. Schválenie audita na overenie účtovnej závierky spoločnosti k 31.12.2022
 6. Správa dozornej rady
 7. Prezentácia podnikateľského plánu na rok 2022
 8. Odvolanie predsedu predstavenstva a voľba nového člena a predsedu dozornej spoločnosti
 9. Odvolanie stálych členov dozornej rady a voľba nových členov dozornej spoločnosti
 10. Zmena Stanov spoločnosti (aktualizácia predmetu podnikania spoločnosti – vypustenie nevykonávaných, resp. nepotrebných činností, zmena oprávnenia konať v mene spoločnosti)
 11. Záver

Každý akcionár má právo zúčastniť sa na valnom zhromaždení osobne alebo zástupní na základe písomného plnomocnenia, právo hlasovať na ňom, požadovať na ňom informácie a vysvetlenia podľa § 180 ods. 1 Obchodného zákonníka.

Akcionár sa zúčastňuje na valnom zhromaždení osobne alebo zástupní na základe písomného plnomocnenia. Ak akcionár udelí splnomocnenie na výkon hlasovacích práv spojených s tými istými akciami na jednom valnom zhromaždení viacerým splnomocnencom, spoločnosť umožní hlasovanie zom splnomocnencom, pričom každý z nich sa na valnom zhromaždení zapíše do listiny prítomných skôr.

Omeškanie podľa § 184 ods. 1 v oztu k splnomocneniu člena dozornej rady sa pri zastupovaní akcionára verejnej akciovej spoločnosti nepoužíva. Člen dozornej rady však musí akcionárov oznámiť všetky skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na rozhodnutie akcionára o udelení splnomocnenia na zastupovanie na valnom zhromaždení spoločnosti členovi dozornej rady. Súčasťou splnomocnenia musia byť konkrétne pokyny na hlasovanie o každom uznesení alebo bodu programu valného zhromaždenia, o ktorom má člen dozornej rady ako splnomocnenec hlasovať v mene akcionára. Vzor tlačiva, ktoré sa pri hlasovaní prostredníctvom splnomocnenia môže použiť je uvedený na nižšie uvedenej adrese webovho sídla spoločnosti. Spoločnosť prijíma oznámenia o vymenovaní, o zmene udeľujúceho splnomocnenia a o odvolaní splnomocnenca opätne zarúčeným elektronickým podpisom, resp. vo forme zarúčeného listinného originálu do elektronickej podoby aj elektronicky prostredníctvom doručenia na emailovú adresu sekretariata@semat.sk.

Na žiadosť akcionárov, ktorí majú akcie, ktorých menovitá hodnota dosahuje najmenej 5 % základného imania zariadi predstavenstvo ním určenú záležitosť na program rokovania valného zhromaždenia. Valné zhromaždenie je povinné túto záležitosť prerokovať. Žiadosť o doplnenie programu rokovania musí byť odovzdaná alebo k nej musí byť pripojený návrh uznesenia valného zhromaždenia, inak sa valné zhromaždenie nemusí takouto žiadosťou zaoberať. Ak žiadosť akcionárov o zaradenie ním určenej záležitosti na program rokovania valného zhromaždenia bude spoločnosť doručená po uverejnení oznámenia o konaní valného zhromaždenia, uverejní predstavenstvo doplnenie programu rokovania valného zhromaždenia spoločnosť určeným stanovami spoločnosti na zvolanie valného zhromaždenia najmenej 10 dní pred konaním valného zhromaždenia. Ak takéto oznámenie doplnenia programu rokovania nie je možné, možno zaradiť určenú záležitosť na program rokovania valného zhromaždenia len za účasti a so súhlasom všetkých akcionárov spoločnosti.

MS208308/01

Emitent Zlievárň SEZ Krompachy akciová spoločnosť
so sídlom Homádska 1, 053 42 Krompachy, IČO: 31 651 283,
zapísaný v OR, OS Košice I, odd. Sa, voLža č. 234/V

oznamuje, že Poločná finančná správa k 30.6.2022 je, ako regulovaná informácia, v súlade so zákonom č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov v znení neskorších predpisov, zverejnená na internetovej stránke spoločnosti www.zlievarny-sez.sk v úplnom a nezmenenom znení.

MS208282/01

Rusko prepláca našich vedcov, tí žnú kritiku

VÝSKUM

Fyzik Martin Venhart by nedokázal pracovať v štáte, ktorý spôsobil vojnu a ktorého predstavitelia sa vyhrážajú jadrovými zbraňami.

Katarína Šelestiaková
katarina.selestiakova@mafrasilovakia.sk

Bratislava – Svetové značky, banky či rôzne medzinárodné inštitúcie postupne opúšťajú ruské trhy, aby tým dali najavo nesúhlas s ruskou agresiou na Ukrajinu. Slovensko sa okrem iného rozhodlo prerušiť aj desiatky rokov trvajúcu spoluprácu vo vedeckom centre v Dubne. Ruská dvojica CERN-u, teda Spojený ústav jadrových výskumov, je svetovo uznávaná medzinárodná organizácia. Už roky tu pôsobia aj slovenskí vedci, mnohí sa tu takmer udomácnili, deti im tu chodia do škôl, k dispozícii majú byty a perspektívu prácu. No po anexii sa mali po rozhodnutí vlády vrátiť na Slovensko. Podľa zistenia HN sa napriek odporúčaniam politikov sedem špičkových vedcov z jedenástich rozhodlo v ústave zotrvať. Pristúpili na pracovnú ponuku a finančné podmienky ruskej strany.

Pobyt neodporúčajú

„Od začiatku ruskej agresie voči Ukrajine Slovenská akadémia vied neodporúča svojim pracovníkom vedeckú spoluprácu s inštitúciami na území Ruskej federácie a Bieloruska. Toto zahŕňa aj Spojený ústav jadrového výskumu v Dubne,“ vysvetlil jadrový fyzik Martin Venhart. Avšak Predsedníctvo SAV nemá kompetenciu takúto spoluprácu zakázať, preto má uznesenie len odporúčací charakter. „Osobne nerozumím rozhodnutiu siedmich vedcov, na ktorých sa pýtate, avšak z vyššie uvedeného dôvodu ho nebudem bližšie komentovať,“ reagoval na otázky HN.

Spolupráca mala byť ukončená v polovici júna, tak ako to bolo dohodnuté s vedením ústavu. „Pracovné zmluvy vyslaných slovenských vedcov v tomto medzinárodnom ústave boli ukončené 1. júna, čo mi bolo potvrdené riaditeľom ústavu v Dubne Grigorim

V SKRATKE

Čerpačky chcú na protest zavrieť

Budapešť – Na protest proti nevyplateniu štátnej podpory súvisiacej s regulovanými cenami základných druhov pohonných látok zatvorí v Maďarsku 19. a 20.

augusta vyše 500 malých čerpačiek staníc. Mimoriadne valné zhromaždenie Asociácie nezávislých čerpačiek staníc schválilo stanovisko, že členské spoločnosti a podniky rozhodnú individuálne o tom, či sa k protestu pripoja. Asociácia minulý týždeň avizovala, že na 48 hodín zatvorí 500 až 600 čerpačiek staníc. Prevádzková odpávka bude protestom, pretože táto spoločnosť

Ruský prezident Vladimir Putin a minister obrany Sergej Šoigju otvorili Medzinárodné vojensko-technické fórum pri Moskve. FOTO: TASR/AP

Trubnikov,“ doplní splnomocnený zástupca vlády v Spojenom ústave jadrových výskumov Fedor Šimkovic. Aj podľa neho, hoci je účasť našich vedcov na výskume v Dubne prínosom, nie je možné ignorovať napadnutie nášho suseda Ruskou federáciou. Otázna je aj ich aktuálna bezpečnosť na takom významnom pracovisku. V minulosti boli známe prípady, keď pracovníkov špeciálne kontrolovali a sledovali každý ich pohyb. Po marcovom rozhodnutí vlády tak prišli na rad praktické otázky týkajúce sa presunu vedcov a ich rodín. „Je potrebné zorganizovať ich presun, sfatovanie celej domácnosti a v niektorých prípadoch aj zmenu školského alebo predškolského zariadenia rodinných príslušníkov,“ informoval pred časom aj rezort školstva.

Osobné rozhodnutie

Vedenie ústavu bolo podľa splnomocnenca maximálne súčinné a umožnilo individuálny návrat letecky na Slovensko cez Istanbul a prepravu osobných vecí kamiónmi. „Z jedenástich vyslaných pracovníkov sa sedem rozhodlo pokračovať vo vedeckých aktivitách v ústave, kde im boli ponúknuté individuálne pracovné zmluvy na dobu určitú,“ potvrdil pre HN Fedor Šimkovic. Plánovaný skupinový návrat našich expertov z Dubny sa tak napokon neorganizoval. Podľa Šimkovica je to ich osobné rozhodnutie. „Po tomto termíne ďalšie pôsobenie týchto pracov-

nikov je ich osobná záležitosť, ako aj záležitosť ich domácich pracovníkov,“ vysvetlil.

Vedeckí pracovníci mali pracovné zmluvy rôzne, mnohí tu boli len na trojmesačných stážach, niektorí mali ročné dohody, iným sa zmluvy postupne predlžovali. Mnohí sa tam za to obdobie vypracovali na uznávaných expertov, získali významné pozície, o čom svedčí fakt, že ešte donedávna sme mali v laboratóriách troch zástupcov riaditeľov.

Zostanú v Rusku

Medzi vedcami, ktorí sa podľa odporúčania vlády mali vrátiť na Slovensko, sú Ján Buša starší a mladší, Michal Hnatíč, Ladislav Hrubčín, Rastislav Dvornický, Tomáš Kondela, Jozef Huran, Mária Lalkovičová, Richard Nemeček, Michal Mižišin, Norbert Kučerka. HN viacerých z nich oslovili s otázkou, či v Dubne ešte pôsobia, a ak áno, tak z akého dôvodu si predlžili pracovný pobyt. Väčšina na zaslané otázky nereagovala. Zistili sme, že podatkori z Ruska viackrát prechádzali do ruského jazyka, argumentujúc, že sa narodil v Leningrade. Podľa odborníkov SAV je vedecká spolupráca s Ruskom minimálne neúctivá. „Ako jadrový fyzik musím skonštatovať, že osobne by som nedokázal vykonávať svoj výskum na území štátu, ktorý spôsobil katastrofu na Ukrajinu a ktorého čelní predstavitelia sa na pravidelnej báze vyhrážajú svetu jadrovými zbraňami,“ reagoval fyzik Martin Venhart.

februára 2023, hoci Šimkovic tvrdí niečo iné.

A to, že pracovné zmluvy vyslaných slovenských vedcov v tomto medzinárodnom ústave boli ukončené v júni tohto roka. „Základný dôvod na pokračovanie môjho pôsobenia v ústave je naplnenie pracovnej zmluvy na túto dobu určitú. Zatiaľ ešte nie som rozhodnutý, či budem pokračovať vo výskume v medzinárodnom vedeckom ústave v Dubne aj po februári 2023,“ vysvetlil Buša, prečo vraj prijal ponuku z ruskej strany.

Hoci redakcia HN oslovila Michala Hnatíča, zrejme aj v jeho mene nás kontaktoval jeho syn Slavomír Hnatíč, ktorý tiež pôsobí v Dubne, ale už ako ruský občan. „Chápete, že oni nie sú verejne činné osoby a môžu si robiť, čo chcú?“ položil nám otázku a následne dodal, že „vy si myslíte, že ak máte za sebou Američanov, tak si budete robiť, čo chcete? Ale ja nemám povahu Slováka,“ prízvuokoval viackrát a počas takmer hodinového telefonátu z Ruska viackrát prechádzal do ruského jazyka, argumentujúc, že sa narodil v Leningrade.

Podľa odborníkov SAV je vedecká spolupráca s Ruskom minimálne neúctivá. „Ako jadrový fyzik musím skonštatovať, že osobne by som nedokázal vykonávať svoj výskum na území štátu, ktorý spôsobil katastrofu na Ukrajinu a ktorého čelní predstavitelia sa na pravidelnej báze vyhrážajú svetu jadrovými zbraňami,“ reagoval fyzik Martin Venhart.

MOL znížila objem dodávaných pohonných látok členským čerpačím stanicami na 50 percent, pričom tieto nedostali štátnu podporu, na ktorú mali nárok. (TASR)

Ponúkajú pôžičky na potraviny

Londýn – Sieť britských supermarketov Iceland Foods umožní zákazníkom vziať si malé, bezúročné pôžičky na nákup potravín. Predstavila program zameraný na chudobné domácnosti, ktoré zápasia s prúdom rastúcimi životnými nákladmi. Refazec Iceland Foods sa spojil s neziskovým veriteľom Fair For You, aby ponúkol pôžičky vo výške 25 až 100 libier prostredníctvom vopred nabitých kariet finančne zraniteľným zákazníkom, ktorí budú môcť uhrádzať splátky raz týždenne. Pôžičky budú limitované na šesť „okien“ počas roka, ktoré sa budú zhodovať so škol-

skými prázdninami, keď výdavky zvyčajne rastú, uviedol refazec. Schéma prichádza v čase, keď sa inflácia v Spojenom kráľovstve pohybuje na vyše 40-ročnom maxime, pričom v júli presiahla 10 percent. (TASR)

Rusko opúšťa aj švajčiarsky Lindt

Bern – Po odchode viacerých veľkých zahraničných potravinárskych firiem sa pre úplný odchod z ruského trhu rozhodol aj švajčiarsky výrobca čokolády Lindt & Sprüngli. Firma to oznámila päť mesiacov potom, ako v reakcii na inváziu Ruska na Ukrajinu pozastavila v krajine

svoje aktivity. Firma uviedla, že „je pripravená podporiť svojich ruských zamestnancov“. V marci zamestnávala v Rusku približne 120 ľudí. Tamojší trh sa na celkom obrate posunul, ktorý v roku 2021 dosiahol 4,77 miliardy eur, podieľal menej než jedným percentom. (TASR)

Saudská Arábia má výrazne rásť

Rijád – Medzinárodný menový fond potvrdil prognózu tohtoročného vývoja najväčšej ekonomiky na Blízkom východe, Saudskej Arábie. Zároveň upozornil Rijád, aby s vysokými príjmami z ropy, ktoré sú do veľkej miery výsledkom vojny na Ukrajine, nakoľak udržateľný spôsob rastu, aké Medzinárodný menový fond stanovil v predchádzajúcej prognóze v júli. (TASR)